

VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS
N U T A R I M A S

**DĖL STANDARTINIŲ ŠILUMOS PIRKIMO–PARDAVIMO SUTARČIŲ SU
NEPRIKLAUSOMAIS ŠILUMOS GAMINTOJAIS SĄLYGŲ APRAŠO
PATVIRTINIMO**

2013 m. gegužės 24 d. Nr. O3-181
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 3 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo (Žin., 2013, Nr. [31-1528](#)) 2 ir 3 straipsniais, atsižvelgdama į Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) Teisės skyriaus 2013 m. gegužės 16 d. pažymą Nr. O5-162 „Dėl standartinių šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių su nepriklausomais šilumos gamintojais sąlygų aprašo patvirtinimo“, Komisija n u t a r i a :

Patvirtinti Standartinių šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių su nepriklausomais šilumos gamintojais sąlygų aprašą (pridedama).

KOMISIJOS PIRMININKĖ

DIANA KORSAKAITĖ

PATVIRTINTA

Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės
komisijos 2013 m. gegužės 24 d. nutarimu
Nr. O3-181

**STANDARTINIŲ ŠILUMOS PIRKIMO–PARDAVIMO SUTARČIŲ SU
NEPRIKLAUSOMAIS ŠILUMOS GAMINTOJAIS SĄLYGŲ APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Standartinių šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių su nepriklausomais šilumos gamintojais sąlygų aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja nepriklausomų šilumos gamintojų bei šilumos tiekėjų tarpusavio šilumos pirkimo ir pardavimo santykius. Aprašas nustato šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių sudarymo, įsigaliojimo, nutraukimo sąlygas, šilumos pardavimo, parduodamos ir perkamos šilumos kainos nustatymo, šilumos tiekėjo atsiskaitymo už perkamą šilumą tvarką, taip pat sutarties šalių teises, pareigas ir atsakomybę už įsipareigojimų nevykdymą, pretenzijų, skundų ir ginčų nagrinėjimo tvarką, sutarties galiojimo terminą, jos keitimo ar nutraukimo sąlygas bei tvarką.

2. Aprašas privalomas šilumos tiekėjams ir nepriklausomiems šilumos gamintojams, įskaitant asmenis, ketinančius plėtoti šilumos gamybą ir prisijungti prie šilumos perdavimo tinklų.

3. Vadovaudamasis Aprašu ir kitų teisės aktų reikalavimais, šilumos tiekėjas parengia sutartį, kurioje privalo būti įtrauktos Apraše nustatytos sutarties sąlygos. Į sutartį, be Apraše nustatytų sąlygų, gali būti įtrauktos ir individualiai šalių aptartos sąlygos, neprieštaraujančios Lietuvos Respublikos civiliniam kodeksui (Žin., 2000, Nr. [74-2262](#)), Lietuvos Respublikos energetikos įstatymui (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#); 2011, Nr. [160-7576](#)), Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymui (Žin., 2003, Nr. [51-2254](#); 2007, Nr. [130-5259](#)), Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymui (Žin., 2011, Nr. [62-2936](#)), Šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų aprašui, patvirtintam Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2010 m. spalio 4 d. nutarimu Nr. O3-202 (Žin., 2010,

Nr. [122-6254](#); 2013, Nr. [25-1250](#)) (toliau – Supirkimo tvarka), ir kitiems teisės aktams. Sutarties šalys negali nustatyti tokių sąlygų, kurios pablogintų jų padėtį, palyginti su ta, kurią nustato Lietuvos Respublikos įstatymai, kiti teisės aktai ir šis Aprašas.

4. Sutartyje neapartus šalių tarpusavio santykius reglamentuoja Šilumos ūkio įstatymas, Supirkimo tvarka ir kiti teisės aktai.

5. Šiame Apraše vartojamos sąvokos:

Ataskaitinis laikotarpis – vienas kalendorinis mėnuo. Ataskaitinio mėnesio pradžia yra kalendorinio mėnesio pirmos dienos 0.00 val., pabaiga – ataskaitinio mėnesio paskutinės kalendorinės dienos 24.00 val.

Dispečerinė tarnyba – šalių vidaus tarnybos arba tinkamai šalies įgaliojti juridiniai ar fiziniai asmenys.

Eksploatavimo atsakomybės riba – sutartyje nurodytos atsakomybės už šilumos tinklų eksploatavimą ribos.

Komeraciniai šilumos apskaitos prietaisai – šilumą matuojančios apskaitos priemonės, sumontuotos šilumos pirkimo–pardavimo riboje, pagal kurių rodmenis šilumos tiekėjas atsiskaito su nepriklausomu šilumos gamintoju.

Šilumos pardavimo kaina – nepriklausomo šilumos gamintojo šilumos tiekėjui parduodamos šilumos kaina, išreiškiama centais už vieną kWh.

Sutartis – tarp šilumos tiekėjo ir nepriklausomo šilumos gamintojo sudaroma šilumos pirkimo–pardavimo sutartis, pagal kurią nepriklausomas šilumos gamintojas įsipareigoja nenutrūkstamai tiekti nustatytos šilumos gamybos galios ir kokybės šilumą iki sutartyje nustatytos pirkimo–pardavimo ribos, o šilumos tiekėjas įsipareigoja sutartyje nustatyta tvarka bei sąlygomis pirkti ir sumokėti už šilumą, kuri apskaitoma nepriklausomo šilumos gamintojo komerciniais šilumos apskaitos prietaisais, sumontuotais pirkimo–pardavimo riboje.

Šilumnešio parametrai – šilumnešio srautas, temperatūra pagal temperatūros grafiką, slėgis, termofikacinio vandens kokybė ir kiti privalomi techniniai parametrai.

Šilumos gamybos įrenginiai – techninių priemonių kompleksas, skirtas šilumai ir (ar) karštam vandeniui gaminti, transportuoti ar kaupti.

Šilumos pirkimo-pardavimo aktas – sutarties šalių pasirašomas aktas, kuriame apskaičiuojamas šilumos tiekėjo mokėjimas nepriklausomam šilumos gamintojui už per Ataskaitinį laikotarpį patiektą šilumą. Šiame akte taip pat nurodomi mokėjimai už šalių viena kitai faktiškai suteiktas paslaugas, jeigu tokių buvo.

Superkamos šilumos techniniai reikalavimai – šilumos tiekėjo nustatyti ir viešai paskelbti techniniai reikalavimai, t. y. šilumnešio kokybė pagal aprūpinimo šiluma sistemoje naudojamus standartus ir techninius parametrus (temperatūros grafiką, slėgį, šilumnešio srautą, termofikacinio vandens kokybę ir kiti).

Kitos šiame Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme vartojamas sąvokas.

II. SUTARTIES ŠALYS, SUTARTIES SUDARYMAS, ĮSIGALIOJIMAS IR NUTRAUKIMAS

6. Šiluma šilumos tiekėjui tiekama pagal sutartį, kurią parengia ir nepriklausomam šilumos gamintojui pasirašyti pateikia šilumos tiekėjas. Sutarties šalys yra šilumos tiekėjas (toliau – Tiekėjas) ir nepriklausomas šilumos gamintojas (toliau – Gamintojas).

7. Siūlymą Tiekėjui sudaryti šilumos pirkimo–pardavimo sutartį Gamintojas pateikia raštu, pridėdamas Aprašo 9 punkte nurodytas aplinkybes pagrindžiančius dokumentus. Sutartis sudaroma Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.184 straipsnyje nustatyta tvarka.

8. Iki to laiko, kol bus sudaryta sutartis pagal individualiai aptartas sąlygas, Tiekėjo ir Gamintojo tarpusavio santykius reglamentuoja Supirkimo tvarka, Naudojimosi šilumos perdavimo tinklais sąlygų sąvadas, preliminarai šilumos pirkimo-pardavimo sutartis ir šis Aprašas.

9. Sutartis pagal šį Aprašą sudaroma esant šioms aplinkybėms:

9.1. Gamintojas yra visiškai pasirengęs šilumos gamybos veiklai: atlikęs poveikio aplinkai vertinimą, jeigu to reikalauja galiojantys teisės aktai, ir gavęs visus reikiamus valstybės institucijų leidimus, pažymas, atestatus, aktus ir kitus dokumentus, būtinus šilumos gamybos veiklai vykdyti;

9.2. iki šilumos tiekimo Tiekėjui pradžios Tiekėjo nustatyta tvarka atliko ir sėkmingai užbaigė bandomąją eksploataciją (paleidimo–derinimo darbus), kurios rezultatus šalys patvirtina šalių pasirašomu bandomosios eksploatacijos užbaigimo aktu. Bandomosios eksploatacijos (paleidimo–derinimo darbų) planą šalys suderina likus ne mažiau kaip 20 (dvidešimt) kalendorinių dienų iki bandomosios eksploatacijos (paleidimo–derinimo darbų) pradžios;

9.3. Gamintojas sutarties ir teisės aktų nustatyta tvarka yra sumokėjęs Gamintojo šilumos gamybos įrenginių prijungimo prie Tiekėjo šilumos perdavimo tinklo išlaidas.

10. Šio Aprašo 9 punkte numatytos sutarties sudarymo aplinkybės asmenų, ketinančių plėtoti šilumos gamybą ir prisijungti prie šilumos perdavimo tinklų arba atliekančių bandomąją eksploataciją (paleidimo–derinimo darbus), atžvilgiu yra taikomos *mutatis mutandis*.

11. Sutartis gali būti sudaroma raštu arba, esant techninėms galimybėms, elektroninių ryšių priemonėmis (saugaus elektroninio parašo ar kitų technologijų pagalba), jei jomis galima tinkamai identifikuoti sutartį sudarantį asmenį.

12. Kiekvienai pasirašytai sutarčiai Tiekėjas suteikia numerį, nurodo jos sudarymo vietą ir datą. Sutartis įsigalioja jos sudarymo dieną, jeigu nenurodoma vėlesnė įsigaliojimo data, ir laikoma sudaryta neterminuotam laikui, jei sutarties šalys nesusitaria kitaip.

13. Sutartis gali būti keičiama sutarties šalių tarpusavio susitarimu, laikantis šio Aprašo 3 punkte nustatytų reikalavimų.

14. Sutartis gali būti nutraukta šalių rašytiniu susitarimu Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse nustatyta tvarka:

14.1. šalių susitarimu;

14.2. vienašališkai vienos iš šalių iniciatyva dėl kitos šalies kaltės, jeigu kita šalis iš esmės pažeidžia sutarties sąlygas ir padaryto pažeidimo nepašalina per 5 (penkias) darbo dienas (jeigu pagal pažeidimo pobūdį jį pašalinti per tokį terminą įmanoma) ar kitą šalių suderintą protingą terminą. Tokiu atveju sutartį nutraukiančioji šalis ją gali nutraukti tik įspėjusi raštu kitą šalį prieš 14 (keturiolika) kalendorinių dienų iki numatomo nutraukimo;

14.3. kitais sutartyje numatytais atvejais.

III. PRIVALOMOS SUTARTIES SĄLYGOS

15. Sutartyje numatomos šios sąlygos:

15.1. Tiekėjo ir Gamintojo rekvizitai (pavadinimas, įmonės kodas, PVM mokėtojo kodas, registruotos buveinės adresas, Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos išduotos šilumos tiekimo licencijos numeris ir išdavimo data, kontaktinė informacija (Tiekėjo ir Gamintojo ar jų padalinių adresai, kontaktiniai telefono ir fakso numeriai, elektroninio pašto, interneto tinklalapio adresai, darbo laikas ir kita), šalių įgalioti atstovai sudaryti sutartį ir atstovavimą patvirtinantys dokumentai;

15.2. tiekiamos šilumos kokybiniai ir kiekybiniai rodikliai;

15.3. šilumos tiekimo režimas ir sąlygos;

15.4. šilumos pirkimo–pardavimo vieta;

15.5. šilumos tiekimo tvarka ir šilumos tiekimo ribojimo ar nutraukimo sąlygos;

15.6. informacijos pateikimo tvarka;

15.7. į šilumos perdavimo tinklą patiektos šilumos kiekio ir (ar) kainos nustatymo būdai bei tvarka;

15.8. atsiskaitymo tvarka ir sąlygos;

- 15.9. šalių teisės ir pareigos;
- 15.10. šalių atsakomybė už įsipareigojimų nevykdymą;
- 15.11. pretenzijų, skundų ir ginčų nagrinėjimo tvarka;
- 15.12. sutarties galiojimo terminas, jos keitimo ar nutraukimo sąlygos ir tvarka.

IV. ŠILUMOS PIRKIMO–PARDAVIMO TVARKA IR SĄLYGOS

16. Gamintojo šilumos gamybos įrenginių prijungimo prie Tiekėjo valdomo šilumos perdavimo tinklo išlaidas padengia Gamintojas.

17. Šilumos tiekimo pradžia nustatoma šalims pasirašius šilumos tiekimo pradžios aktą, kuris laikomas neatskiriama sutarties dalimi.

18. Gamintojas įsipareigoja užtikrinti šilumos gamybos įrenginių paruošimą šilumos gamybos veiklai bei nenutrūkstamai tiekti šilumą Tiekėjui ties šilumos pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytos galios riba ne trumpiau kaip vieną šildymo sezoną, išskyrus teisės aktuose numatytus šilumos gamybos ar tiekimo sustabdymo ir (ar) apribojimo atvejus.

19. Gamintojas atlygina šilumos balansavimo tinkle Tiekėjo patirtas faktines išlaidas Supirkimo tvarkoje nustatyta tvarka tuo atveju, jei Gamintojas nepatiekia sutarto šilumos kiekio, atitinkamu laikotarpiu patiekia daugiau šilumos ir Gamintojas tokio veiksmo nėra suderinęs su Tiekėju, arba patiekta šiluma neatitinka kokybės reikalavimų.

20. Tiekėjui patiekto šilumos kiekis nustatomas pagal komercinių šilumos apskaitos prietaisų rodmenis sutartyje nustatyta tvarka.

21. Gamintojas vykdo Tiekėjo dispečerinės tarnybos nurodymus sutartyje nustatyta tvarka. Gamintojas užtikrina, kad ties šilumos pirkimo–pardavimo vieta tiekiamo šilumnešio parametrai atitiktų Tiekėjo dispečerinės tarnybos nurodytus bei sutartyje ir teisės aktuose nustatytus reikalavimus, nebent šalys sutartyje susitaria kitaip.

22. Tiekėjas jam priklausančiuose šilumos tiekimo tinkluose užtikrina ir palaiko šalių sutartus šilumos techninius reikalavimus.

23. Tiekėjo dispečerinė tarnyba turi teisę koreguoti Tiekėjui tiekino šilumnešio parametrus.

24. Šilumnešis, esantis Tiekėjui priklausančiame šilumos tiekimo tinkle, nuosavybės teise priklauso Tiekėjui, o šilumnešis, esantis Gamintojo šilumos gamybos įrenginiuose ir jam priklausančiuose tinkluose, nuosavybės teise priklauso Gamintojui. Tiekėjo ir Gamintojo nuosavybės bei atsakomybės už infrastruktūros priežiūrą bei eksploatavimą riba nustatoma sutartyje, pasirašant nuosavybės bei atsakomybės ribų aktą. Sutartyje nustatoma Gamintojo šilumnešio papildymo ir apmokėjimo tvarka.

25. Šalys įsipareigoja savo lėšomis užtikrinti nuosavybės ar kitu teisiniu pagrindu valdomos infrastruktūros eksploataciją ir atitiktą Lietuvos Respublikos įstatymams ir kitiems teisės aktų reikalavimams, taip pat jų tinkamą veikimą, tinkamą ir laiku atliekamą priežiūrą bei remontą iki eksploatavimo atsakomybės ribos.

26. Šalių perkamos ir parduodamos šilumos kaina nustatoma kiekvieną mėnesį, vadovaujantis Šilumos kainų nustatymo metodika ir Supirkimo tvarka.

27. Apsirūpinimo kuru ir rezervinio kuro saugojimo klausimus (jeigu tai privaloma Gamintojui) savo sąskaita ir rizika sprendžia Gamintojas.

V. ŠILUMOS TIEKIMO RIBOJIMO IR NUTRAUKIMO SĄLYGOS

28. Siekiant apsaugoti visuomenės interesus, atliekant šilumos tinklų eksploatavimo, priežiūros, valdymo ir plėtojimo darbus, šilumos supirkimas iš Gamintojo galės būti laikinai nutraukiamas (sustabdomas) Tiekėjo iniciatyva, nesant Gamintojo kaltės – tik sutartyje, Apraše ir kituose galiojančiuose teisės aktuose numatytais atvejais ir tvarka.

VI. ŠALIŲ ĮSIPAREIGOJIMAI

29. Gamintojas įsipareigoja:

29.1. tiekti, priklausomai nuo oro sąlygų ir vartotojų poreikio, sutartyje numatytos galios ir kokybės šilumą iki sutartyje nustatytos šilumos pirkimo–pardavimo vietos pagal Tiekėjo dispečerinės tarnybos nurodytus temperatūrinius grafikus;

29.2. vykdyti sutarties, Aprašo ir Supirkimo tvarkos reikalavimus;

29.3. užtikrinti Tiekėjo dispečerinės tarnybos nurodytus tiekiamos šilumos parametrus ir galią;

29.4. derinti su Tiekėjo dispečerine tarnyba (ne vėliau kaip prieš 72 val.) šilumos tiekimo pradžią bei išjungimo laiką, taip pat įrenginių remonto terminus;

29.5. operatyviai vykdyti Tiekėjo dispečerinės tarnybos nurodymus dėl tiekiamos šilumos režimo koregavimo;

29.6. leisti Tiekėjo atstovams iš anksto, ne vėliau kaip prieš 24 valandas, raštu įspėjus ir pateikus atitinkamus pažymėjimus, apžiūrėti komercinius šilumos apskaitos prietaisus bei šilumos tinklus;

29.7. užtikrinti, kad laiku būtų atliekama komercinių šilumos apskaitos prietaisų metrologinė patikra ir jų atitiktis Šilumos energijos ir šilumnešio kiekio apskaitos taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos ūkio ministro 1999 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. 424 (Žin., 1999, Nr. [112-3270](#)), keliamiems reikalavimams;

29.8. Tiekėjui pareikalavus, atlikti papildomą neeilinę komercinių šilumos apskaitos prietaisų metrologinę patikrą. Tiekėjas privalo atlyginti Gamintojo patirtas papildomos neeilinės komercinių šilumos apskaitos prietaisų metrologinės patikros išlaidas, jeigu metrologinė patikra patvirtina, kad prietaisas atitiko metrologinius reikalavimus;

29.9. ne vėliau kaip kitą darbo dieną po komercinių šilumos apskaitos prietaisų metrologinės patikros (įrengimo) iškviešti Tiekėjo atstovą apskaitos prietaisų apžiūrai. Po apžiūros komerciniai šilumos apskaitos prietaisai plombuojami Gamintojo plombomis ir Šalių surašomas apskaitos prietaisų plombavimo aktas. Prie akto pridedamos apskaitos prietaisų patikros dokumentų kopijos;

29.10. sugedus komerciniam šilumos apskaitos prietaisui, iki gedimo pašalinimo bei suderinimo dienos šilumos kiekis nustatomas pagal paskutinių 10 kalendorinių dienų iki prietaiso gedimo pateiktos šilumos kiekių vidurkį ir vidutinę oro temperatūrą;

29.11. nedelsiant informuoti Tiekėjo dispečerinę tarnybą, kai neišlaikomi nustatyti šilumnešio parametrai dėl šilumą generuojančių, tiekiančių įrengimų sutrikimų, gedimų ar kitų priežasčių.

30. Tiekėjas įsipareigoja:

30.1. vykdyti sutarties, Aprašo ir Supirkimo tvarkos reikalavimus;

30.2. Gamintojui įvykdžius sutarties technines sąlygas, sutartyje nustatyta tvarka, sąlygomis ir kaina, priklausomai nuo šilumos poreikio bei vadovaujantis neatskiriama sutarties dalimi esančiu atitinkamų metų temperatūriniu grafiku, nupirkti sutartyje nustatytą šilumos kiekį per metus. Faktinis per ataskaitinį laikotarpį Tiekėjo nupirkto ir Gamintojo parduoto šilumos kiekis nustatomas pagal komercinių šilumos apskaitos prietaisų rodmenis pirkimo–pardavimo riboje;

30.3. vadovautis patvirtintu temperatūros grafiku, nurodyti reikiamą šilumnešio tiekimo temperatūrą. Nurodymas vykdomas sutartyje nustatytu laiku vieną kartą per parą ir esant būtinumui papildomai;

30.4. ne vėliau kaip per 15 (penkiolika) kalendorinių dienų nuo sutarties pasirašymo pateikti Gamintojui slėgio parametrų režiminę kortelę ateinančiam šildymo sezonui ir šildymo sezono temperatūros grafiką;

30.5. suderinti su Gamintoju iš anksto žinomų Tiekėjo šilumos gamybos įrenginių techninės profilaktikos, priežiūros ir / ar remonto, rekonstrukcijos ir kitų darbų grafiką.

VII. ŠILUMOS PARDAVIMO KAINOS NUSTATYMAS

31. Gamintojas taiko, o Tiekėjas superka Gamintojo pagamintą šilumą už kainą, nustatomą Supirkimo tvarkos 9 punkte numatyta tvarka.

32. Visais atvejais Gamintojas negali taikyti kainų, didesnių nei Tiekėjo palyginamosios šilumos gamybos sąnaudos, nustatomos pagal Supirkimo tvarkos 10 punktą.

33. Tiekėjas superka Gamintojo pagamintą šilumą, neviršydamas centralizuoto aprūpinimo šiluma sistemos vartotojų šilumos poreikio, pagal Supirkimo tvarkos V skyriuje nurodytus prioritetus, laikydamasis Supirkimo tvarkos 25 punkte numatytų reikalavimų.

VIII. ATSISKAITYMO TVARKA IR SĄLYGOS

34. Už ataskaitiniu laikotarpiu Gamintojo patiektą šilumą Tiekėjas atsiskaito pagal šalių pasirašyto šilumos pirkimo–pardavimo akto duomenis.

35. Šilumos pirkimo–pardavimo aktą šalys pasirašo per 5 (penkias) kalendorines dienas nuo ataskaitinio laikotarpio pabaigos. Remiantis Šalių pasirašyto Šilumos pirkimo–pardavimo akto duomenimis, Gamintojas sutartyje nustatyta tvarka pateikia Tiekėjui PVM sąskaitą faktūrą.

36. Laiku neapmokėjęs pateiktos PVM sąskaitos faktūros Tiekėjas moka sutartyje šalių nustatyto dydžio delspinigius už kiekvieną uždelstą dieną.

IX. SUTARTIES ŠALIŲ ATSAKOMYBĖ

37. Šalims neįvykdžius ar netinkamai įvykdžius sutartinius įsipareigojimus arba pažeidus numatytus teisės aktų reikalavimus, dėl ko buvo patirta žala, kaltoji šalis galiojančių teisės aktų nustatyta tvarka atlygina šiuos tiesioginius nuostolius kitai šaliai. Netiesioginiai nuostoliai nėra atlyginami, išskyrus teisės aktų imperatyviai reglamentuotus atvejus.

38. Nuostolių atlyginimas, netesybų sumokėjimas neatleidžia šalių nuo tolesnio tinkamo sutarties vykdymo pareigos, pažeidimų ir trūkumų šalinimo.

39. Šalis atleidžiama nuo atsakomybės už Sutarties neįvykdymą ar netinkamą įvykdymą, jei ji įrodo, kad Sutartis neįvykdyta dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių veikimo. Aplinkybės, kurios yra laikomos nenugalimos jėgos aplinkybėmis, yra nurodytos Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse ir Atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėms taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. liepos 15 d. nutarimu Nr. 840 (Žin., 1996, Nr. [68-1652](#)). Atsiradus *force majeure* aplinkybėms, jų veikianti šalis privalo pranešti apie tai kitai šaliai nedelsdama, kai sužinojo apie tas aplinkybes. Jei tos aplinkybės trunka ilgiau nei 2 (du) mėnesius, bet kuri iš šalių turi teisę pranešti kitai šaliai apie sutarties nutraukimą.

40. Sutartyje nurodytos netesybos yra laikomos minimaliais ir papildomų įrodinėjimo nereikalaujančiais dėl Sutarties pažeidimo nukentėjusios šalies nuostoliais. Jei Sutartyje nenurodyta kitaip, netesybos ir kiti mokėjimai pagal sutartį turi būti sumokami ne vėliau kaip per 30 (trisdešimt) dienų nuo atitinkamo reikalavimo gavimo. Netesybų sumokėjimas neatleidžia nuo pareigos įvykdyti įsipareigojimą bei nepanaikina galimybės taikyti kitas sutartyje ir / ar teisės aktuose numatytas pažeistų teisių gynbos priemones, tarp jų ir atlyginti kitai šaliai dėl to patirtus nuostolius.

41. Sutartyje numatomi netesybų dydžiai yra nustatomi atsižvelgiant į tai, kad griežti ir laiku vykdomi sutartiniai įsipareigojimai kitai šaliai turi esminės reikšmės.

X. INFORMACIJOS PATEIKIMO TVARKA

42. Visi pranešimai ar kita pagal sutartį teiktina informacija yra adresuojama šalių įgaliotiems atstovams sutartyje nurodytais adresais ir yra įteikiama asmeniškai arba siunčiama

registruotu paštu, faksu ar elektroninio paštu. Pasikeitus bent vienam sutartyje nurodytam šalių įgaliotam atstovui ar jų įgaliojimų riboms, kiekviena iš šalių įsipareigoja nedelsdamos, bet ne vėliau kaip per 2 (dvi) darbo dienas nuo atitinkamo pasikeitimo, raštu apie tai informuoti kitą šalį.

43. Apie šalių sutartyje nurodytų rekvizitų pasikeitimą kiekviena šalis privalo iš anksto informuoti kitą šalį pranešdama raštu.

44. Visi pranešimai, prašymai ir kitas susirašinėjimas laikomi tinkamai įteiktais nurodytais adresais faktinę jų gavimo arba įteikimo dieną, vadovaujantis gavimą ar pristatymą patvirtinančio rašto data arba kitu gavimą patvirtinančiu įrodymu.

XI. PRETENZIJŲ, SKUNDŲ IR GINČŲ NAGRINĖJIMO TVARKA

45. Sutarties šaliai nevykdant arba netinkamai vykdant sutartimi prisiimtus įsipareigojimus, kita šalis turi teisę raštu pareikšti jai pretenziją. Šalis, gavusi pretenziją, privalo per 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų ją išnagrinėti, o nustačiusi, kad pretenzijoje nurodyti trūkumai yra pagrįsti, pašalinti juos ir apie tai pranešti. Jeigu pretenzijoje nurodyti trūkumai yra nepagrįsti, apie atsisakymą juos pašalinti pretenziją pateikusia šalį privaloma informuoti raštu. Jei pretenzijoje nurodytiems trūkumams pašalinti reikia daugiau laiko, pretenziją gavusi šalis turi raštu suderinti trūkumų pašalinimo laiką su pretenziją pateikusia šalimi.

46. Ginčai, kilę tarp sutarties šalių dėl sutarties aiškinimo ir vykdymo, sprendžiami tarpusavio susitarimu. Nepavykus ginčų išspręsti tarpusavio susitarimu, skundus ir ginčus teisės aktų nustatyta išankstine privaloma skundų ir ginčų nagrinėjimo ne teisme tvarka nagrinėja Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos arba Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija.

47. Šalys turi teisę kreiptis į skundus ir ginčus nagrinėjančią instituciją, kad ji šiems asmenims tarpininkautų ir (ar) juos taikintų, siekiant kilusį ginčą išspręsti taikiai be privalomo skundų ir ginčų nagrinėjimo.

48. Dėl sutarties vykdymo kylantys ginčai, kurių nepavyko išspręsti šalių tarpusavio susitarimu ar taikinamojo tarpininkavimo tvarka bei išankstinio ginčų sprendimo ne teisme tvarka, sprendžiami Lietuvos Respublikos įstatymais nustatyta tvarka.
